

11 Marca 1776

LIST OKOLNY

Do Dyecezyi Płockiey względem ogłoszenia Jubileuszu Wielkiego.

Michał Jerzy Ciołek Xiaże Poniatowski, z Bożey i Stolicy Apostolskiej Łaski Biskup Płocki, Xiaże Pułtuski, Biskup Koadiutor Krakowski, Xiaże Siewierski, Opat Kommendataryusz Czerwiński, Dziekan Warszawski, Orderow Orła Białego y Świętego Stanisława Kawaler.

Całemu Duchowieństwu, i wszystkim wiernym Dyecezyi Naszey Płockiej Zdrowie i Pasterskie Błogosławieństwo.

LEDWO się Naymilsi w Chryście Bracia i Wierni skończył Rok Łaski w Rzymie, ledwo tam są zawarte skarby duchowne których dla prawowiernego ludu udzielano; aliści natychmiast, i dla wszystkich dalszych Kościołów też same rozlewają.

Pius VI. Naywyższy Chrystusowego Kościoła na ziemi sprawca, Stroż pilny duchownych jego bogactw, roztropnie hojny z zasług Chrystusowych, i jego Świętych na wszystkie Kościelne Syny Oyciec: odprawivszy podług starodawnego zwyczaju wprzód z bliższym swojej Apostolskiej Stolicy ludem walny Jubileusz, onego teraz dla wszelakiego innego stanu i kondycyi po całym świecie wiernych, a zatym i dla Diecezyi naszey, w przyślaney do nas Bulli miłościwie pozwala.

Nie iest miejsce po temu, ani nasza intencya przekładać Wam obszerniey co to iest za Łaska, z kąd ma swoy początek, na iakich się zasadza racych, co o nie za sprzeczki były kiedy, albo być mogą, i czy słusznie, albo, nie? Po naydoskonalszą w tey mierze wiadomość, odsyłamy was do Xiażeczki, którą w tey materiy dla wygody y przyślugi Diecezyi naszey z przyłączeniem stosujących się do tego czasu nabożeństw i modlitw iest wydana.

Tu zaś do samych tylko wiernych odzywając się i onych o tey Łasce, o ktorey bynajmniej nie wątpię, upewniając, nic nam barzieszy nieprzyśtało, iako zachęcić i zagrozić serca ich, aby się do niej z tą Duchą gorącością cisnęli, bez ktorey dosięść iey niepodobna.

Oweż naymilsze straży naszey powierzone Dusze, ziednoczone członki mocnym związkiem z tą całego Kościoła Głową, ktora obmyśla duchowne pożytki wasze czymby, Was wszędzie i obecnie (gdyby można) iak nayskuteczniej wzruszyć i zapalić stawali się, to wszystko wam stawiamy w pamięci przy tym obwieszczeniu rozciągającej się do was walnego Jubileuszu Łaski. Przeto wrażamy wam głęboko w umysł i serce, że to dla was nie setny iest nie piedziestaty iak bywało w starym Kościele, ale dwudziesty piąty, a zatym dobrotliwie Rok takowy przyspieszony; pamiętajcież abyście go poświęcili (a) O iak wielu tego przeciągu czasu nie dożyiecie, poświęćcież go, iak gdyby to dla was był ostatni w życiu

A

Rok

Rok Miłościwy! Oto dla Was czas naysposobniejszy do pojednania się z Bogiem, i dni zbawienia. (b) Niedopuszczajcież im marnie upłynąć, bo podobno wkrótce chcielibyście się cofnąć, a niebędzie można. Oto dla was bogate miłościwego lata żniwo, na któreście niepracowali, zbierajcież je, i bogaciecie się innych pracą, utrudzeniem, potu i krwi wylaniem. (c) Oto sławniejsza i skuteczniejsza, niż była niegdyś w Jeruzolimie Bethsaida na wszystkie duszne niemocy sadzawka, macie ktoby wam do wstąpienia w nią pomógł, nieomieszkajcież pozbywać się w niej może od wielu lat zadawnionych Duszy chorob. Przyczyniaycie sobie łaski Bożej sprawiedliwi, powstajcie z waszych nieprawości grzesznicy, szukajcie uwolnienia z więzów nałogów waszych niewolnicy. Oto teraz nayhojniej pozwolona jest moc dla ofwobodzenia was na wolność Boskich Synów. Słowem o to pod tę szczęśliwą porę, otwarty jest skarb nieskończonych zasług Chrystusowych zasług Boskiej iego Matki i tak wielu Świętych; zgoda całego Kościoła; Spieszcież się do Niego, bierzcie z nich ile kto chce, wypłacaycie wasze długi, kupuycie sobie niebo, nabywajcie Zbawienia. O! z jakim pospiechem rzucilibyście się do ziemskiego skarbu, gdyby was upewniono że otworem stoi dla nabrania z niego na wszystkie potrzeby wasze! A gdzie będzie wiara wasza, o nieprzebranych Jubileuszu, to jest zasług Chrystusowych i iego Świętych dostatkach, jeżeli się do nich z osobliwą skwapliwością nie pospieszycie? Nie rozumieycie, aby osobliwie w taki czas Kościół Święty nie był ow bogaty Dom, na który wspomniawszy sobie marnotrawny syn, sięsknił sobie w swojej nędzy, ubóstwie, i nieszczęśliwości ostatniej, porwał się czym prędzej, wrócił się z kąd był wyszedł; i pomnieć możecie, iak mu się dobrze udało. Być że to może abyście go nie naśladowali w poprawie, zwłaszcza którzyście go naśladowali w płochym oddaleniu się. Kiedyż większe a z mniejszym kosztem waszym, Niebu, Aniołom, y samemu BOGU sprawicie wesele, jeżeli nie teraz kiedy wam wszystkie do tego sporządzone i nagotowane są środki.

Ale uważać tu należy co mowiemy, z mniejszym kosztem Waszym, a nie zaś całe cudzym nakładem. Bo iako ofiarowane nam są w Jubileuszu zasługi Chrystusowe, do których nie wątpimy że nie będzie nikogo zwiernych, żeby się nie ubiegał, tak ośrzedz tu potrzeba, aby się nie nalezli, którzy podobno nadaremno (iak mowi S. Paweł) tę tak wielką łaskę odnieść będą chcieli, to jest którym zdawać się będzie, iakoby ją odnieśli, a w samey rzeczy nie odniosą, dla nieprzyłożenia się z swojej strony do uczynienia tego, co koniecznie czynić należało się. Nie mieni albowiem nigdy, naymilsi w Chryście wierni szczerą pokuta natury, y zawsze za sobą iaką przykrość y utrudzenie, podług miary przewinienia pociąga. Trzeba y podczas Jubileuszu poiednać się z nieprzyjacielem, darować urazę z serca, wro-

cić

(a) Sanctificabis unum quinquagesimum, ipse est enim Jubilens. Lev: XXV. 10.

(b) Adjuvantes autem exhortamur ne in vacuum gratiam DEI recipiatis; ait enim tempore accepto exaudivi te, & in die salutis adjuvi te, Ecce nunc tempus acceptabile, ecce nunc dies salutis. II. Cor. VI. 1. & II.

(c) In hoc verbum est verum, quia alius est qui seminat, & alius qui metit. Ego misi vos metere, quod vos non laborastis, alii laboraverunt. & vos in labores eorum introistis. Ioan: IV. 37. 38.

O iak wspinały BOG w swoich Dobrodziejstwach i Miłosierdziu (woła S. Ambrozy) wybacza dobrotliwie jednym, przez wzgląd na zasługi drugich. Daruje pokutującym grzesznikom ich zbrodnie, bo sprawiedliwi, którzy się za niemi przyczyniali wdzięczni Mu są, i Jego wierni Przyjaciele. In Luc. Cap: 3:

cić cudze, porzucić nałog, obrzydzić grzech, karać go w sobie, odmienić się w innego człowieka, co nie przychodzi bez trudności. Nie chce, ani może Kościół nawet w czasie Jubileuszu uwolnić grzesznika od wszytkiego zadość uczynienia, ale mu je zmniejsza; siodzi ośrość pokuty, ale czynienia oney, obowiązku z niego nie zdeymuie. (d) Czyni między Bogiem y Jego nieprzyjaciółmi pokoy, ale ktorzy się o Jego dostąpienie, ile z nich iest usilnie staraia. (e) Pozwala im zasług Chrystusa y Jego Świętych, ale gdy z niemi swoje gorące prozby, serdeczne ięczenia, y pokutne łzy łączą. (f) Upewnia ich o łatwym nieprawości odpuszczeniu, ale kiedy się upokorzą, y odmienia serca. (g) Nadaie obszerłą moc Kaptanom do onych rozgrzeszenia, ale w ktorych będą widzieć należyte do łaski tey przysposobienie się: inaczey zwlec rozgrzeszenie, y na inny czas odłożyć ie rozkazuje, a iesliby się z nim pokwapili, przyrzeka, że to na swoje dusze y sumnienie wezmą. Wiedźcież zatym co wam wten święty czas wykonać, y czynić trzeba będzie, abyście w niepodchlebnym tylko mniemaniu waznym, ale wskutku zbawienne odnieśli pożytki. Czyńcie nie byle iakie, lecz godne pokuty owoce (iako mowi Łukasz Święty) (h) staraycie się zachować wszystkie kondycye, ale nie tak się oglądaiąc na to co przepisano, iako bardziey nato, w czym kto zawinił, y zadłużył się sprawiedliwości Boskiej. Przystępuycie do Tronu łaski niosąc nietylko zasługi Chrystusa, ale y swoich iaknawięcey temu czasowi przyzwoitych dobrych uczynkow. Aże w tym czasie powszechnego iednania się z Bogiem, przez szczerą pokutę y wyznanie grzechow, zbliżnim, przez odpuszczenie y darowanie wszelkiej urazy, z samym sobą, przez poprawę y odmianę żywota, w czasie postu, iakmużny, nawiedzania Kościołow, y innych pobożnych dzieł, skutecznieysza nad inne czasy zapewnie będzie modlitwa. Modlcie się więc naymilsz wierni za Oyca S. Piusa VI. z ktorego szafunku, to powszechnego Jubileuszu dobro macie, za wszystkie Duchowieństwo, y cały Święty Kościół, aby Go Bog bronić y wspierać raczył. Modlcie się za Krola, na ktorego długim życiu, y dobrym powodzeniu całego narodu, ile podte czasy optakane zawisła szczęśliwość; a mowiemy to w tym duchu, iakiego od nas oczywistość rzeczy, myśl Kościoła y potrzeby Krolestwa wyciągaią. Modlcie się za wszystkie stany, iako pomocniki do obmyślenia pożytkow ludu, y za całą oyczyznę wazną, oktozey uciskach czyliż możecie albo nie wiedzieć, albo iey dobrze nie życzyć, y z miłości się naymilszey Matki wyzuć? Modlcie się za zgodę Panow, aby ta naycelnieysza część Kraiu przynajmniej iuż raz statecznie z sobą złączona, do dobra iego przecięż się też iuż kiedyżkolwiek przyczyniac zaczynala. Niemożemy znalesc żywych zadość pobudek któremibyśmy wszytkich do iaknawlepszey zagrzali iednomysłności: Wszakże tego

A 2

nayisto-

(d) Absit ab Ecclesia Romana vigorem suum facilitate dimittere &c, Ep: 30. inter Epist: ad Cipr:

(e) Pacem nos damus non dormientibus sed Vigilantibus, non deliciis, sed armis, non quietem sed aciem. S. Cipr: de Lapsis.

(f) Paenitenti. Operanti, roganti, potest clementer ignoscere, potest in acceptum referre, quidquid pro talibus & petierint Martyres, & fecerint Sacerdotes. S. Cipr: de Lapsis.

(g) Quid prodest, quia humiliamini, si non mutamini? S. Augustinus hom. 49.

(h) Videte quid faciatis, non enim hominis exercetis Iudicium sed Domini, & quidcumque indicaveritis in vos redundabit II. Vetr. XIX. 6,

(i) Facite fructus dignos poenitentiae, & ne ceperitis dicere, Vatem habemus Abraham. dico enim Vobis, quia potens est Deus de lapidibus istis fuscitare Filios Abraham. Jam securis ad radicem posita est, omnis arbor, non faciens fructum bonum excindetur, & in ignem mittetur Luc. III. 8. & 9,

nayistotniejszy wyciągaia powody, a nayszczegulniej że kiedy wszystkie prawie z takowych zawodow y rozroznienia dotad na kray zlały się niepomysłności, luźby więc y te same, tyle razy doznane nieszczęścia, kazdego z was od dalszego do nierzadu przez niezgody y niechęci możniejszy przyczynienia się, wstrzymać powinny; a gdy innych do zgody y miłości Braterskiej naymilsi współ pomocnicy nasi zachęcać będziecie, przodkuycież przed niemi waszym nayprzod przykładem: y daycie im poznać, iak was ściśle takowy łączy związek, nietylko względem was samych, ale też więcej ieszcze y względem drugich, gdzie y w czym ich się tycze zbawienia, y pod ten czas Jubileuszu, choć z różnych stron y osob, na jedno miejsce zebrani, porzuciwszy wszelkie świeckie pobudki y emulacye, pokazuycież iż w tey mierze, y w tak zbawiennym dziele jednym tylko tchniecie sercem y duszą. (h) Modlcie się zaklinamy was y za nas aby nam Bog dał wszelką sposobność, y potrzebne pomocy do rządzenia duszami waszemi, y potwierdził w nas swego ducha trokliwości o wasze zbawienie. My też wiedząc o tym dobrze nieprzepomniemy was wzajemnie ilekroć w naszych modlitwach, oczy, ręce, y serce do Pana zastępów podnosić będziemy żebząc Jego Miłosierdzia, aby was swoy lud w swoiey miał straż, y z niey nigdy nie wypuszczał.

A czegoż nie wkłórá u dobrotliwego Pana, Oycy miłosierdzia, Boga wszelkiej pociechy taka modlitwa? to jest kiedy się do niego wszyscy w takim nieprzeliczonego ludu mnożwie pocisniemy? Kiedy go o tak dobre z siebie, a iemu barzo przyjemne rzeczy prosić gorąco będziemy, kiedy to nakoniec uczynimy w stanie łaski pojednania się z nim, y pozyskania sobie Jego pożyźni? Czyńmy sobie nadzieię, że ieżeli gdzie, tedy tu sprawdzić się muszą Chrystusowe obietnice; iż o cokolwiek prosić będziecie Niebieskiego Oycy, wszystko otrzymacie w Imie Jego.

Sporządź Nayłaskawszy Boże nasze serca do takiego obchodzenia Jubileuszu, y day nam pożyśkać, nayprzod obfite łaski, a potem z ich pomocą wytrwanie w dobrym aż do końca, siły do pomnażania się w Chrześciańskich cnotach przez całe życie, a po wyjściu z niego bogatą, podjętych teraz od nas prac około własnego zbawiania, odpłatą w niebie.

Mocą więc tey Stolicy Apostolskiej Nam pozwoloney, szczęściomieścienny czas Jubileuszowy zaczynając w dzień 26. Maia, na który niedziela Świąteczna przypada do dnia 26. Listopada Roku terażniejszego ogłaszamy y wyznaczamy. Tudzież, osobnym Ceremoniałem porządek pierwszego wprowadzenia przepisemy, a wyrażone do dostąpienia tego Odpustu Przepisy y Ustawy, krótko zebrawszy, niżej zaraz przekładamy.

1mo. Każdy który będzie chciał dostąpić Odpustu tego Jubileuszowego, powinien będzie albo do Płocka, albo do Pułtuska albo do Łomży przybyć, y cztery Kościoły niżej zaraz mianowane przez dni piętnaście, albo dzień po dniu, albo też przerywając w jednym, z tych trzech wyrażonych, Mieście, nawiedzać.

2do. w Płocku naznaczają się Kościoły do tego nawiedzania *Katedralny y Kollegiacki, oraz OO. Dominikanow y OO. Reformatorow.* w Pułtusku Kościół *Kollegiaty, po Jezuicki, OO. Reformatorow y Pan-*
ny

(h) *Cer unum & anima una. ait: y.*

ny Maryi czyli Starey Fary nazwany. W Łomzie Kościół Farny XX Piarow OO. Kapucynow, y WW. Panien Benedyktyniek. Nie trzeba zaś rozumieć, zeby koniecznie tym porządkiem nawiedzać te Kościoły iakim tu są położone, ale można od ktoregokolwiek zacząć według woli y wygody każdego y nawet dzień sposobem Kościelnym zaczynając, to iest: od iednego do drugiego czasu nie-
zpornego.

3to. W każdym z tych czterech Kościołow przed trzema naysposobnieyszymi Ołtarzami nato przez rządców onychże lub Konfysforze wyznaczonemi, z ktorych do każdego Tabliczki z takim napisem Ołtarz Jubileuszowy, przybite być mają, po pięć *Oy-
cze nasz* y po pięć *Zdrowaś Marya* y iedno *Wierze w Boga* odmówić y ofiarować należy. A kto umie czytać modlitwy na końcu w Xiążeczce wyżej wyrażoney, y umyślnie dla wygody nawiedza-
jących Kościoły wydanej, odprawić zechce. A to na ubłaganie Bo-
ga za grzechy swoje, za podwyższenie Kościoła S. za wykorzenie-
nie odszczepieństwa, za zgodę Panow Chrześcijańskich, tudzież
prosząc za szczęśliwe Oyca S. Kościołem Prawowiernym rządze-
nie, y potrzeby Krolestwa.

Każdy pod czas tego walnego Jubileuszu, dobre uczynki, mo-
dlitwy wewnętrzne, czyli medytacye ktore się także w rzeczoney
Xiążeczce na dni piętnaście ułożone znayduią, umartwienia y Jał-
mużny czynić, y wyrządzać starać się będzie; y przynajmniej
post trzydniowy lubo ten iest dobrowolny, we Srodę, Piątek y w So-
botę, byle wiedzonym tygodniu, y *ad qualitatem y quantitatem* zacho-
wać. A którzy dla słabości pościć nie będą mogli, do tego nie mają
być obowiązani, ale jałmużną, ile im także sposobność dozwaląc
może, toż samo zastąpią.

4to. Po wyspowiedaniu się iednemu z Kapłanow na tenże
Jubileusz approbowanych, z żalem y skruchą Najswiętszy SAKRA-
MENT z wielkim uszanowaniem, w iednym z tych wyżej wyrażo-
nych Kościołow przyjmą. Spowiedź zaś aby iak naylepsza być
mogła, y przez wzgląd dawnieyszych może różnych nie doskonale
odprawionych, generalna z całego życia zaleca się.

5to. Kapłanow tych za wyznaczonych do słuchania Spowie-
dzi ludzi, tego dostąpić chcących Jubileuszu, w tey Diecezyi na-
żey mieć chcemy, którzy przez Konfysforze nasze osobno o
tym approbowaniu będą Obwieszczeni, y tych Imiona, y liczby, po
Kościołach wyznaczonych, będzie przybita karta, y ci oraz w przy-
łączoney Papieskiej Bulli, sposobem ~~wydanej~~ ^{wydanej} ~~o mocy~~ ^{o mocy} y
władzy swoiey Spowiedniczey obszernie doczytają się; wyznaczo-
ne zaś od nas osoby, które Urząd pierwszego Penitencyarza spra-
wować pod czas tego Jubileuszu będą powinni, powyznaczają tym-
że Spowiednikom Kościoły, y w nich nawet do słuchania spowie-
dzi mieysca, oraz przepiszą godziny kiedy, y iak długo wyfiady-
wać będą mieli.

6to. Dla nawiedzających wyzey rzeczony Kościoły, w iako-
wych zostających zgromadzeniach, tak Swieckich, iako y Zakon-
nych Osob, także dla innych którym dla iakiey słuszney przyczyny
trudny by był do wypełnienia obchod Kościołow piętnastodniowy,
iako to Osobom słarym, słabym, niedołężnym, ubogimi y roboczym,
ile z kąd inąd przybywającym, którym od domów swoich, pracy. y
gospodarstwa oddalić się na długo, wielce by ciężko, y nie podobna
było; tedy dni piętnaście na mnieyszą liczbę to iest dni pięć, ato
z osobnego Papieżkiego nato pozwolenia, skrócone być mogą. Tym
zaś na mieysce dłuższego Kościołow nawiedzania, post, oprócz
B
trzody,

frzoły, piątku, y soboty, iak iest dla wszystkich wyżej zalecono, ieszcze y poniedziałek w iednymże z temi dniami tygodniu; lecz tu już obligacya, byleby tylko do tego słabość nieprzeszkadzała, naznacza się.

Więźniowie y chorzy z łóżka niewstający przez dni 15. podczas tego S. Jubileuszu przed Krucifixem, albo innym obrazem, który mieć mogą przed sobą, y to więźniowie nabożnie pokłękowſzy, a chorzy iak będą mogli po piętnaście *Oycze nasz* y tyle *Zdrowas Marya* y iedno *Wierze w Boga*, albo przynajmniej dla wielkiej słabości po pięć *Oycze nasz* y tyle *Zdrowas Marya* y iedno *Wierze w Boga* dla dostąpienia Jubileuszu odprawiać będą powinni. Chcąc zaś tym lepiej dogodzić zgromadziącym się ludziom na miejscu naznaczone, y parafii przyległych ston, osobliwie tym którzyby Processyami dla większego nabożeństwa, y według dawniejszego z takowej okoliczności zachowanego zwyczaju przychodzili, y ułatwiając trudność dla mnogości y wielkiego na ieden czas osobniskiu, w dostaniu się im do spowiedzi, rozrządzenie także co do tego w osobnym wypisaniu y Tabelli uczyniemy; podzielaiąc na dwie części, y termina przypadające do rzeczonych miejsc, parafiec; co po Kościołach razem z terazniejszym Listem okólnym ogłoszono będzie.

7mo. Panny Zakonne, y osoby które za Klauzurą zostają będą miały wyznaczone od starszych swoich Stacye, czyli miejsca, które pospołu ile można, nawiedzać będą się starać. Tymże Zakonnicom y osobom wolno sobie obrać do spowiedzi, którego zechcą Kapłana czyli Świeckiego, czyli Zakonnika, byleby taki był iaki według tego co się wyżej wyraziło, wyznaczony będzie.

8vo. Aby zaś nawiedzanie Kościołow z tym większym odprawiało się nabożeństwem, Konfysorze nasze z Rządcami najpryncypalniejszych każdego z tych trzech miejsc Kościołow, ułożą wcześniej sposób, iakimby się takowe najlepiej processye stać mogły; ponieważ iako każde nabożeństwo włączeniu spólnym z innemi Bogu iest miłsze, tak też każdemu ile sposobność pozwala, y to nawiedzenie razem zdrużeni odprawić radziemy; iednakże do tego koniecznie nie obliguiemy, gdyż dla różnych przyczyn to podobna rzecz nie będzie. Naywięcej iednak w rozrządzeniu tego obwarować y obmyśleć potrzeba, żeby się to z iak największym nabożeństwem y skromnością stało, y żeby naywłaściwsze przepisane były co dotego pieśni y modlitwy, na który też koniec umysłnie, y na przemiany Kapłanow do tego wyznaczać będzie należało, którzyby lud prowadzili przedzielaąc go nawet gdyby była potrzeba, w ieden dzień na kilka partyi.

9no. Barzo zaś chorzy y blizscy śmierci byleby przy szczerym za grzechy swoje żalu, albo innym serca ku Bogu oświadczeniu w tym czasie, któremu kolwiek Kapłanowi do spowiedzi approbowanemu wyspowiadaiać się, y świętą Komunią przyimają, stosuiąc się, do intencyi w tym Kościele; będą y tym sposobem uczesnikami Jubileuszu. Sądziemy na tym miejscu za rzecz przyzwoitą y to wcześniej napomnieć; żeby y ci którym teraz zdrowie służy, przywodząc sobie na myśl, iż dni życia nie są w ręku ich, y nikt o nich pewny być nie może, starali się, ile z nich tylko iest, naprędzey to odprawić nabożeństwo, y przywiązany do niego zyskać odpust, żeby przez takie umysłne zwłoczenie, nie stali się onego niegodnemi. Broń też Boże, żeby się tacy złośliwi znaleźć mogli, którzyby to na sam koniec dla tego odkładali, aby swoim występnyim sposobem żyć dłużej wolnie mogli, bo ci w oczywiste nie dostają-

dostąpienia tey dobroczynności Boskiej wrażają się niebezpieczeństwo. Dzieciom zaś ieszcze dotąd dla nie doskonałości rozumu do S. Komunii nieprzypuszczonym, którey ieżeli pod czas tego Świętego czasu przyjąć nie będą mogli, inrze pobożne uczynki do wykonania łatwe, Spowiednicy z rozsądku swego naznaczą. Podrożni dalekiemi drogami, czyli wodą, czyli lądem zatrudnieni słusznie, ieżeli by to y po Jubileuszowym sześciomiesięcznym czasie do domu y stanowiska powróciwszy, co wyżej dla drugich im podobnych przepisano iest, wykonali, tegoż dostąpią Odpustu.

romo. Kiedy ten czas Jubileuszowy ofiaruje nam nową naypożądańszą okoliczność do zarządzenia o zbawieniu naszym; my też z naszej strony nie opuszczonego zostawić nie chcemy, przez coby się nayżywszym naukom, y pobudkom dla powierzoney nam trzody zadofyć stać się nie miało. Zaczynamy w wyrażonych tych trzech Miastach przez cały ten czas sześciomiesięczny Missye piętnastodniowe z Katchizmami y Kazaniami osobnym rozporządzone będą ułożeniem; a Konfysytorze mieyscowe, albo koleyno po Kościołach wyznaczonych, od pryncypalnych zacząwszy, albo też inszym przyzwoitszym y wygodnieyszym sposobem, odprawienie tychże Missyi, zawsze iednak podług uczynić mającego się rozporządzenia, determinować będą mogli. Te same Konfysytorze lub Rządcy pryncypalnych natych trzech mieyscach, Kościołow, ułożą także y porządek czasu, y inne które im się uroczytsze, do tego nabożeństwa zdawać będą sposoby, iako to Supplikacye, Processye y wystawienia SANCTISSIMI.

Nie możemy też opuścić abyśmy wam niedotkneli, iż przez nader żywe nam Oyciec S. pobudki, w osobnym Liście do wszystkich Biskupow piśanym, powiększenie naymocnieyszego teraz zaleca nam usiłowania, żeby lud w tym wieku, wielce ofitygłym, nayzupełnieyszymi posilić y pokrzepić naukami, a ztąd do nayżywszego wezwania, y was naymilsi Bracia w zgromadzeniach y Zakonach zostających Kapłanow naszej Diecezyi, daie okazyą, ażebyście ieżeli kiedy, to teraz przez Duchowne pomocy, nas w tym a barzieszy lud nam powierzony wspierali, ile w takiej Diecezyi, gdzie skąpość Świeckich Xieży, a ieszcze większy co do znacznieyszej części, onychże niedostatek opatrzenia, y oddalenia się od swych Kościołow, wiele im do tego uymuie sposobności. Nie żałuycie y trudow, y wszelkich do tego sposobow, choćby też y z niemalą przykrością; starając się wzbudzić, nawet w niemożności takowey, y względną przy. przychilność ludu dla ktorych się, bez żadnych świeckich powodow, iedynie to dzieie pożytku. Trzeba na reszcie ieżeli kiedy, to podczas tego czasu Jubileuszowego wszelką zmyślność, karną powściągliwością miarkować, nie tylko w zakazanych rzeczach, ale też y w tych, ktorych się lubo godzi bez grzechu, mogą być iednak, albo okazyą pokusy do niego, albo przynajmniej przeszkodą, y rozerwaniem nabożeństwa; iakie są tańce, gry, y inne tym podobne uciechy, a tym barzieszy piiatyki, y wszelkie zbytki, ktorych my surowo zabraniamy, y wszelkie urzędy tak duchowne iako y świeckie, aby tego przestrzegali, obowiazujemy. Nie należy nam y to zaniedbać abyśmy wszystkich Panow y Rządcow dobr iak nayusilniey nie obowiazali, żeby pomniąc na powinność swoją krora między innemi, y tę mają aby na poddanych y sług, nie tylko dali baczność, żeby się w sprawach zbawienia swego nie opuszczali, ale też ich do tego wszystkiemi sposobami pobudzali y wspomagali.

Teraźnieysza pora Jubileuszu iest do tego miłościwie, y dla każdego nayspofobniey nadarzona, niechże więc ta powierzona tymże Panom y Rządcom część ludu, nie tylko do tego nabożeństwa żadnych, a nayszczegulniey z doczesnych powodow y zyskow pochodzących od nich

nie

nie doświadcza przeszkod, ale owszem niech przykładem swym y zachęceniem, sami do tego przywodzą. Jakiekolwiek być mogą na przeciw tego przywiedzione przyczyny nie przeważą iednak tych, które na strone zbawienia tychże ludzi, tak pożytecznie y potrzebnie służą. Bog którego Opatrzności należy wszystkie przyznać, każdemu, innemi sposobami nadgrodzi to s owicie, coby się z kąd komu umniejszać zdawało. O! przez wiele się też dni nieraz prożnuie, y co goręsza pniaństwem, y zbytami zabawić często pozwala się, a czemuż ten mały czas dla zbawienia dusz teraz oszczędzać by chciano? Owszem spodziewać się Panowie mają iż z powroconych z tego nabożeństwa do domu takowych osób, będą mieli ochotniejszy do pracy, y lepiej wszystkie obowiązki swoje wykonywających ludzi.

Co aby do wszystkich wiadomości doszło, rządcom wszystkich Kościołów tak Świeckiego, iako y Zakonnego Duchowieństwa zalecamy, aby gdy ich to nasze z wspomnioną razem Papieżką Bullą pismo dōydzie, zambon przez kilka dni świętych po sobie idących wszystko to przeczytali, y sami potym iaknaydokładnieysze, y iaknaypotrzebniejszy przyłączali nauki, czego tym bardziey Kaznodzieie Ordynaryusze, po Kościołach na tych trzech wymienionych mieyscach wykonać nie zaniedbają. Aby gdy ludzie ten Jubileusz zaczynać będą, wcześnie iuż y dōkładnie o wszystkim, co do tego potrzeba, uwiadomienie y oświecenie mieli. A oprócz tych nauk o Jubileuszu trzeba przymnożyć ieszcze pilności, żeby po Parafiach, y o innych pożytecznych y zbawiennych wateryach, przełożenia wszędzie, y nieprzerwanym ciągiem w dni przynajmniej Święte, osobliwie zaś przez Katechizmy czyniono; do czego dla wielu tak rozmaite iuż po Dyecezyach, dawniey y teraz, a co do naszej X. Wuykowskiego Kanonika Pułtuskiego, wydane Nauki Chrześcianańskie, barzo dobrze służyć będą. Co też wszystkim iaknaysciśley na pamięć przywodziemy, y aby Konfysytorze nasze trokliwie nato dali baczenie iaknaymocniey zalecamy.

Prosić także będą z ludem zgromadzonym goraco o to Bogą w te rzeczony dni Święte, przez obraną do tego iaką modlitwę, naprzykład śpiewaniem litanii do IMIENIA JEZUS, albo pieśń; DO CIERPIE PANIE lub tym podobnych, aby tenże naymiłosiwszy Pan użyć im chciał łaskę, iak naygodniey tego dostąpić Jubileuszu, y utrzymania się iuż na zawżę w Chrześcianańskiey pobożności.

Dan w Warszawie dnia 11. Miesiāca Marca
Roku 1776.

MICHAŁ BISKUP
mpp.

XVIII. 3.24

